

Кашаба О. Ю.

ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ

Гендер – визначає соціальну стать людини на відміну від біологічної статі, соціально-рольовий статус, який визначає соціальні можливості кожної статі в освіті, професійній діяльності, доступ до влади, сімейні ролі та репродуктивній поведінці і є одним з базових вимірів соціальної структури суспільства.

Останнім часом одним із напрямків державної політики в Україні стала гендерна політика, що визначає утвердження партнерства статей у визначенні та втіленні політичних цілей і завдань та методів їх досягнення в діяльності політичних структур – держави, політичних партій, громадсько-політичних об'єднань. Такий напрям політики є досить новим для України та має свою історію становлення. Серед передумов формування гендерної політики у нашій державі можна виділити:

- історичні (поява жіночих організацій, вплив феміністського руху, Пекінська декларація та ін. міжнародні документи, спрямовані на покращення становища жінок у всіх сферах життя);
- культурні (культ жінки-матері у суспільстві за умов існування патріархального устрою);
- політичні (поступове збільшення представництва жінок у Верховні Раді, органах місцевого самоврядування);
- освітні (запровадження навчальних предметів з гендерної освіти в університетах міст Києва, Львова, Одеси та Харкова, створення центрів та лабораторій з гендерних досліджень);
- демографічні (висока і рання смертність чоловіків, зменшення народжуваності і демографічне старіння населення. Починаючи з 1991р. в Україні спостерігається тенденція до зменшення кількості чоловіків. Різниця становить приблизно 3,5 млн.);
- медичні (запровадження програми «Планування сім'ї та програм профілактики зі збереження репродуктивного здоров'я»);
- економічні (жінки мають нижчий рівень економічної активності, нижчий рівень зайнятості, вищий рівень безробіття, зарплата жінок становить 68% заробітної плати чоловіків);
- соціальні (насильство в сім'ї, торгівля людьми, сексуальне рабство).

З цього видно, що Україна поступово рухалася до запровадження

ґендерної політики намагаючись не просто декларувати рівні права та можливості жінок та чоловіків, а й здійснюючи для цього реальні дії, заходи, поступово крокуючи до змін у законодавстві. Справжню рівність прав та свобод можна здобути тільки на основі визнання цінностей кожної особистості, створення стійких умов для саморозвитку інтелекту людини, найбільш повної реалізації її творчого потенціалу і творчих здібностей, всебічного розкриття творчих та інтелектуальних потенціалів, що дозволить забезпечити повноцінний внесок кожного в розвиток суспільства.

Необхідність розробки ґендерної стратегії визначається соціальними проблемами, викликаними соціально-економічними і політичними перетвореннями в Україні. Поряд з відкриттям нових перспектив для використання людських здібностей, потрібно враховувати істотні ґендерні розходження, що мають місце в суспільстві. Можна визначити, що й досі існують перешкоди для жінок у реалізації їхніх прав у сфері праці, економіки, культури, політиці і т.п.